

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

С.В. Дворкін

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„Введення в спеціальність”**

(для студентів 1 курсу заочної форми навчання
напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства”)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Введення в спеціальність” для студентів 1 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства” / Укл.: С.В. Дворкін – Харків: ХНАМГ, 2009. – 15 с.

Укладач: С.В. Дворкін

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: доц., к.е.н. В.О. Костюк

Рекомендовано кафедрою міської і регіональної економіки (протокол № 8 від 20.03.2009р.)

Зміст

	Стор.
Вступ	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи	9
2.2. Зміст дисципліни	9
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями	10
2.2.2. Лекційний курс	11
2.2.3. Практичні (семінарські) заняття	11
2.2.4. Лабораторні роботи	12
2.2.5. Індивідуальні завдання	12
2.2.6. Самостійна навчальна робота студента	12
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту	13
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	14

Вступ

Дисципліна „Введення в спеціальність” за освітньо-професійною програмою має статус вибіркова.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- СВО ХНАМГ ОКХ (варіативна компонента) бакалавра напряму підготовки 6.030504 - “Економіка підприємства”, галузі знань 0305 - “Економіка і підприємництво”, Харків, 2007р.

- СВО ХНАМГ ОПП (варіативна компонента) бакалавра напряму підготовки 6.030504 - “Економіка підприємства”, галузі знань 0305 - “Економіка і підприємництво”, Харків, 2007р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план бакалавра напряму підготовки 6.030504 - “Економіка підприємства”, галузі знань 0305 - “Економіка і підприємництво”, Харків, 2008р.

Програма ухвалена кафедрою міської і регіональної економіки (протокол № 1 від “ 29 ” 08 200 8 р.) та Вченою радою факультету економіки і підприємництва (протокол № 6 від “ 29 ” 08 200 8 р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. *Мета та завдання вивчення дисципліни* - вивчення базових понять та створення загальної уяви щодо змісту та загальних методів економічної роботи, зокрема в галузі міського господарства (від розробників).

1.1.2. *Предмет вивчення у дисципліні* - місто як економічна система, економіка як наука та практика (від розробників).

1.1.3. *Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця*

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
вихідна	Ознайомлювальна практика
	Макроекономіка
	Мікроекономіка
	Економіка підприємства
	Особливості економіки підприємств міського господарства
	Регіональна економіка
	Методологія наукових досліджень

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль - Введення в спеціальність (2/72)

ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки (1/36)

Навчальні елементи:

Тема 1.1. Місто як соціально-економічна система.

Тема 1.2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука.

Тема 1.3. Поняття і склад міського господарства.

ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства (1/36)

Навчальні елементи:

Тема 2.1. Житлове господарство і комунальне господарство.

Тема 2.2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства.

Тема 2.3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства.

2.4. Особливості деяких підприємств комунального господарства.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень		
1. Розуміти загальну структуру, функції та сучасні тенденції розвитку міста як економічної системи	Соціально-виробнича	
2. Знати визначення міського господарства та його структуру	Виробнича	Виконавська
3. Знати загальні економічні особливості основних складових міського господарства	Виробнича	Виконавська
4. Розуміти економіко-правову природу зв'язків між місцевим самоврядуванням та міським господарством	Виробнича	Управлінська
5. Знати визначення поняття “тариф”, зв'язок цього поняття з загальноекономічною категорією ціни	Виробнича	Виконавська
6. З'ясувати в загальному вигляді екологічну значущість підприємств комунального господарства	Соціально-виробнича	
Творчий рівень		
7. Прослідкувати взаємодію екології та економіки	Виробнича	Управлінська, виконавська
8. Скласти реферати та доповіді з тематики, пов'язаної з сучасним станом підприємств міського господарства	Виробнича	Виконавська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Закон України “Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки” від 24.06.2004.
2. Закон України “Про житлово-комунальні послуги” від 24.06.2004.
3. Економіка міського господарства: Навч. Посібник / За ред. Т.П. Юр'євої. – Харків: ХДАМГ, 2002.
4. Конспект лекцій з дисципліни „Вступ до спеціальності”. Харків: ХНАМГ, 2007 / Авт. Дворкін С.В.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

ВВЕДЕННЯ В СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Мета та завдання вивчення дисципліни – вивчення базових понять та створення загальної уяви щодо змісту та загальних методів економічної роботи, зокрема в галузі міського господарства.

Предмет вивчення у дисципліні – місто як економічна система, економіка як наука та практика.

Модуль - Введення в спеціальність

*ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство:
загальні поняття, структура, взаємозв'язки*

Навчальні елементи:

Тема 1.1. Місто як соціально-економічна система.

Тема 1.2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука.

Тема 1.3. Поняття і склад міського господарства.

ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства

Навчальні елементи:

Тема 2.1. Житлове господарство і комунальне господарство.

Тема 2.2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства.

Тема 2.3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства.

Тема 2.4. Особливості деяких підприємств комунального господарства.

ВВЕДЕНИЕ В СПЕЦИАЛЬНОСТЬ

Цель и задачи изучения дисциплины - изучение основных понятий и создание общего представления относительно содержания и общих методов экономической работы, в частности в области городского хозяйства.

Предмет изучения в дисциплине - город как экономическая система, экономика как наука и практика.

Модуль - Введение в специальность

*ЗМ 1. Экономика, город, городское хозяйство:
общие понятия, структура, взаимосвязи*

Учебные элементы:

Тема 1.1. Город как социально-экономическая система.

Тема 1.2. Экономика как общественная наука и экономика города как специфическая экономическая наука.

Тема 1.3. Понятие и состав городского хозяйства.
ЗМ 2. Экономические особенности деятельности областей городского хозяйства

Учебные элементы:

Тема 2.1. Жилищное хозяйство и коммунальное хозяйство.

Тема 2.2. Местное самоуправление в Украине, его связь с функционированием городского хозяйства.

Тема 2.3. Тариф как специфическая форма цены на услуги предприятий городского хозяйства.

Тема 2.4. Особенности некоторых предприятий коммунального хозяйства.

INTRODUCTION TO THE SPECIALITY

Goal and tasks of the discipline studying – learning basic notions and creating general view concerning contents and general methods of economic work, particularly in the municipal economy branch.

The discipline subject – a city as an economic system, economics and economy.

Module - Introduction to the speciality

СМ 1. Economics, city, municipal economy: basic notions, structure, interconnections

Teaching elements:

Theme 1.1. A city as a social-economic system.

Theme 1.2. Economics as a social science and an urban economics as a specific economic science.

Theme 1.3. A concept and a structure of municipal economy.

СМ 2. Economic peculiarities of municipal economy branches activity

Teaching elements:

Theme 2.1. Housing and communal services.

Theme 2.2. Local authorities in Ukraine, their connection with municipal economy activity.

Theme 2.3. Tariff as a specific form of a price for services of municipal economy enterprises.

Theme 2.4. Peculiarities of several branches of communal services.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямами підготовки та видами навчальної роботи

Напрямок (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КР	РГЗ		
6.030504 - Економіка підприємства	2/72	1	10	6	4	-	62	10	-	-	-	1

2.2. Зміст дисципліни

Модуль - Введення в спеціальність (2/72)

ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки (1/36)

Тема 1.1. Місто як соціально-економічна система

Поняття міста. Місто в історичному розвитку людства. Виникнення місцевого самоврядування та місто. Урбанізація. Типи міст. Розвиток міст в Україні.

Тема 1.2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука

Місце економіки в системі наук. Економіка як практична та теоретична галузь діяльності. Міждисциплінарні зв'язки з історією, психологією, математикою та іншими науками. Економікс і політекономія. Обмеженість ресурсів і обмеженість потреб. Мікроекономіка і макроекономіка, рівні вивчення економіки. Основні економічні питання. Ефект і ефективність. Суспільний поділ праці. Вивчення економіки та історія економічної думки. Економіка міста в системі економічних наук. Сучасний стан економіки міста.

Тема 1.3. Поняття і склад міського господарства

Визначення міського господарства. Основні функції міського господарства. Структура міського господарства. Житлово-комунальне господарство. Підприємства побутового обслуговування. Особливості міського господарства.

ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства (1/36)

Тема 2.1. Житлове господарство і комунальне господарство

Структура житлового господарства. Функції житлового господарства. Особливості діяльності житлового господарства. Основні типи підприємств, що входять до комунальних підприємств. Функції комунальних підприємств. Особливості діяльності комунальних підприємств. Зв'язок екологічних та економічних питань в економіці комунальних підприємств.

Тема 2.2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства

Місцеве самоврядування і міське господарство. Загальні відомості про місцеве самоврядування. Повноваження місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування.

Тема 2.3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства

Поняття тарифу. Види тарифів. Основні особливості ціноутворення на підприємствах міського господарства. Сучасний стан тарифів на комунальні послуги.

Тема 2.4. Особливості деяких підприємств комунального господарства

Особливості та значення підприємств зовнішнього благоустрою, санітарного очищення міст, міського електротранспорту, комунальної енергетики.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль - Введення в спеціальність	2 / 72	6	4	-	62
<u>ЗМ 1.</u> Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки	1 / 36	3	1	-	32
<u>ЗМ 2.</u> Економічні особливості діяльності галузей міського господарства	1 / 36	3	3	-	30

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
	6.030504
<i>Модуль - Введення в спеціальність</i>	
<i>ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки</i>	
Тема 1.1. Місто як соціально-економічна система	1
Тема 1.2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука	1
Тема 1.3. Поняття і склад міського господарства	1
Разом за <u>ЗМ 1.</u>	3
<i>ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства</i>	
Тема 2.1. Житлове господарство і комунальне господарство	1
Тема 2.2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства	-
Тема 2.3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства	1
Тема 2.4. Особливості деяких підприємств комунального господарства	1
Разом за <u>ЗМ 2.</u>	3
Всього	6

2.2.3. Практичні (семінарські) заняття

Зміст	Кількість годин
	6.030504
<i>Модуль - Введення в спеціальність</i>	
<i>ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки</i>	
Тема 1.1. Місто як соціально-економічна система	
Тема 1.2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука	
Тема 1.3. Поняття і склад міського господарства	
Разом за <u>ЗМ 1.</u>	1
<i>ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства</i>	
Тема 2.1. Житлове господарство і комунальне господарство	
Тема 2.2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства	
Тема 2.3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства	
Тема 2.4. Особливості деяких підприємств комунального господарства	
Разом за <u>ЗМ 2.</u>	3
Всього	4

2.2.4. Лабораторні роботи (навчальним планом не передбачені)

2.2.5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи. Контрольна робота – один із видів індивідуальних завдань, який має на меті застосування знань студентів при вирішенні конкретних теоретичних і практичних завдань і вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, сучасними інформаційними засобами і технологіями.

Мета роботи – зміцнити теоретичні знання й розвинути практичні навички з проблем міської економіки.

Контрольна робота складається з завдання за окремими темами, що мають теоретичну та практичну цінність для глибшого засвоєння матеріалу з основ економіки та економіки міського господарства зокрема. Варіанти завдань визначають за темами рефератів, що наведені в методичних вказівках до самостійної роботи.

Перед виконанням контрольної роботи слід вивчити теоретичний матеріал за лекціями і рекомендованою літературою. При виконанні роботи студенти можуть отримати консультацію у викладача. Контрольну роботу виконують на аркушах формату А4 (з наданням інформації щодо назви навчального закладу, кафедри, дисципліни, прізвища і учнівського шифру студента) і здають на перевірку протягом навчального семестру.

Контрольна робота вважається зарахованою і студент допускається до складання заліку, якщо:

- роботу здійснено за даними індивідуального варіанта студента і оформлено відповідно до встановлених вимог;
- відповіді на теоретичні питання з теми, за якою виконується завдання, є вичерпними або містять незначні неточності, які за допомогою викладача швидко студентом виправляються.

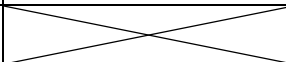
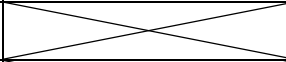
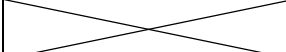
Контрольна робота вважається не зарахованою і студент не допускається до складання заліку, якщо при виконанні й захисті роботи порушено будь-який критерій оцінювання.

Обсяг у годинах складає 10.

2.2.6. Самостійна навчальна робота студента

Головне завдання самостійної роботи студентів полягає у набутті необхідних умінь і навичок роботи з науковою статистичною літературою, вмінні читати та узагальнювати дію нормативно-правових регуляторів економічних процесів. Самостійна навчальна робота передбачає вивчення рекомендованої літератури, монографій та наукових статей, вивчення нормативних актів, статистичних збірників, інструкцій, що стосуються окремих тем навчального курсу, виконання завдань поточного контролю, підготовку контрольної роботи та підготовку до заліку тощо.

Розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин	Форма звіту
	6.030504	
<i>Модуль - Введення в спеціальність</i>		
<i>ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки</i>		
Тема 1.1. Місто як соціально-економічна система	11	конспект
Тема 1.2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука	11	бліцопитування
Тема 1.3. Поняття і склад міського господарства	10	конспект, бліцопитування
Разом за <u>ЗМ 1.</u>	32	
<i>ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства</i>		
Тема 2.1. Житлове господарство і комунальне господарство	7	конспект, бліцопитування
Тема 2.2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства	8	конспект
Тема 2.3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства	8	конспект
Тема 2.4. Особливості деяких підприємств комунального господарства	7	бліцопитування
Разом за <u>ЗМ 2.</u>	30	
Всього	62	

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види контролю та їх стислий зміст	Розподіл балів, %
<i>Поточний контроль зі змістових модулів</i>	
Тестовий контроль №1	15
Тестовий контроль №2	15
Виконання та захист контрольної роботи	30
Разом	60
<i>Підсумковий контроль з модулю</i>	
Залік (усний)	40
Всього за <i>Модулем</i>	100

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно		D
більше 50-60 включно	Задовільно	E
більше 25-50 включно		FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, інтернет адреси	Теми, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Агаджанов Г.К. Економіка водопровідно-каналізаційних підприємств. – Харків, 2000.	2.1., 2.4.
2. Економіка міського господарства: Навч. посібник/ За ред. Т.П. Юр'євої. – Харків: ХДАМГ, 2002. – 672 с.	1.1., 2.1., 2.3., 2.4.
3. Економіка підприємства / За ред. С.Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2000.	1.2., 2.3., 2.4.
4. О'Салливан А. Економіка міста. – М.: "ИНФРА-М", 2002.- 706 с.	1.1., 1.3., 2.1.
5. Шутенко Л.Н. Технологические основы формирования и оптимизации жизненного цикла городского жилого фонда (теория, практика, перспективы). – Харків: Майдан, 2002. – 1053 с.	2.1., 2.4.
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Конституція України	2.2.
2. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні"	2.2.
3. http://zakon.rada.gov.ua	1.3., 2.2.
4. http://www.padco.tariffreform.ua	1.3., 2.1., 2.3.
5. http://www.ecsocman.ru	1.2.
6. http://www.cfin.ru	1.2., 2.3.
7. http://www.gortransport.kharkov.ua	1.2., 2.3.
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, планів семінарських занять, інструкцій до лабораторних робіт, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни „Введення в спеціальність”. ХНАМГ, 2007.	Усі теми

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Введення в спеціальність” для студентів 1 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства”.

Укладач: Сергій Володимирович Дворкін

План 2009, поз. 1085 Р

Підп. до друку 6.11.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн.-друк. арк.0,9	Обл.-вид.арк.1,2
Замовл. № 5344	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12